

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

De personen die zich van heden aan den *Postrijder* abonneeren voor het jaar 1873, zullen het blad *kosteloos* ontvangen tot den eersten januari aanstaande.

TONGEREN, DEN 21 NOVEMBER.

De liberale schoolpenning.

Men weet dat er sedert zes maanden in de liberale gazetten eene inschrijving open is geweest om met liberaal geld liberale scholen op te richten. Die inschrijving noemde men *Schoolpenning*.

Brusselsche, antwerpsche, luiksche, brugse en honderd andere liberale schrijvelaars gingen aan 't trommelen en aan 't trompetten: geef, geef, 't gaat er voor de beschaving der wereld, voor 't geluk der menschheid, voor de uitroeiing der papierij, voor 't liberaal onderwijs in één woord.

Maar op Geversdag zijn de liberalen niet te huis, en St-Mildeman is hunne patroon niet. De liberale jongens van hoogen en van leegen rang lieten hunne gazetten preken, maar hielden hunne centen op zak.

Het geroep werd harder en algemeener; 't was een ware alarmkreet.

Eindelijk vond men hier en daar wat liberale oorden, en in stad en dorp, op 't rijke kasteel of bij den commis-voyageur, kreeg men... 50,000 frank voor geheel België.

Men begon te zien dat de som magetjes was, nietig en zelfs bespottelijk, in evenredigheid van de giften der katholieken, die honderd duizend franks geven voor ieder voornamelijk katholiek werk, en dat niet eens, maar alle jaren.

Men poogde dan iets anders; men gaf vertooningen, concerten, men stelde bussen in liberale hotels, en dat al ten behoeve van den « armen en deerlijken » *Schoolpenning*.

Op slot van rekening kreeg men... 54,000 franks, en 4,000 fr. jaarlijksche inschrijving.

Wij kennen rijke families die alle jaren van hun deel meer geven aan allerlei katholieke werken, goede scholen medebegrepen. Voor katholiek onderwijs is er van wege de katholieken dikwijls vijftig, en ja honderd duizend frank in eens gegeven. En alle belgische liberalen kunnen, na al afgetrommeld en afgelopen te hebben, 34,000 frank bijeen brengen... Proficiat! Dat is maar voor de fondamente van eene school gelijk men ze in de steden bouwt.

Onze liberale heeren, gevoelende dat er onder hun wel groote woorden genoeg te krijgen waren, maar geen duiten, hebben eindelijk de zaak opgegeven. Het is nu dezer dagen te Brussel vergadering over den *Schoolpenning* en men heeft eene commissie benoemd om de zaak te bestuderen en later verslag er over te doen... Oh!...

M. Jacobs, representant van Antwerpen heeft in de Kamer het voorstel gedaan om de schepenen te doen benoemen door de leden der gemeente-raden.

De hoofdstad zal weldra haren volledigen dienst van burgerlijke begraving hebben; het is een der kleine officieuze gazetten van het stadhuis van Brussel, hetwelk dit aankondigt met deze woorden:

• EEN GOEDE MAATREGEL. — De setie der finantiën van den gemeenteraad heeft op voorstel van den heer E. Allard, een buitengewoon krediet van 4,000 fr. gestemd, geschikt om eenen gemeentelijken dienst van burgerlijke begraving in te richten.

» De verschillende eerediensten, te Brussel bedienend, hebben elk hunnen dienst van begraving. Het Vrije Gedacht bezit ook den zijnen. Maar er is geen gemeentelijken dienst. Wanneer het voorviel dat een burger de begeerte had uitgedrukt van niet begraven te worden noch door het Vrije Gedacht, noch door eenige kerk, was het bestuur, om die begeerte te voldoen, genoodzaakt eenen lijkwagen te huren, van welken het de godsdienstzinnige beelden deed afnemen.

» De klerikale drukpers gaat uitroepen: goddeloosheid, gruwel! Des te beter! Het is niet slecht dat het fanatisme zich in volle daglicht toont. Dit doet de vrijheid beter beminnen.

Wij protesteeren niet tegen de inrichting van eenen gemeentelijken dienst van burgerlijke begraving.

Maar de maatregel dien men te Brussel genomen heeft, zou enkel een akt van partijdigheid zijn, indien men ten zelfden tijde den katholieken der hoofdstad het recht niet toekende van, uit kracht hunner gewetensvrijheid, ook eenen dienst van begraving te hebben voor hun uitsluitend gebruik.

Welnu, dit recht weigert men hun, daar voornamelijk waar het moet uitgeoefend worden, namelijk op het kerkhof.

De stad Brussel, die aan hare katholieke inwoners een zoo onschendbaar kerkhof als dit der protestanten of dit der Joden, verschuldigd is dringt hun begraafplaatsen op, die hunne godsdienstige gevoelens tegenstrijdig zijn; zij berooft hen van hunne christene kerkhoven, en genoodzaakt hen hunne dooden op ongewijden grond te begraven, waar men de stoffelijke overblijfsels van de kinderen der Kerk en van hare hardnekkigste vijanden onderaan in de aarde delft.

En omdat de katholieken van Brussel tegen deze dwingelandij protesteeren, zijn zij fanatiek bij de vrijdenkers. Diegenen integendeel, welke de vrijheden der katholieken onder de voeten trappen; o! die mannen zijn bij de vrijdenkers, de voorstanders der vrijheid!

Welhoe! zij de voorstanders der vrijheid! Zij zijn de verdrukkens en de versmaders van het menschelijk geweten.

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

Het gerecht is er eindelijk in gelukt de hand te leggen op de dievenbende die zich sedert eenigen tijd in onze omstreken ophield. Eenige dezer kwaaddoeners zijn aangehouden en men heeft in hun bezit het grootste deel der gestolen voorwerpen gevonden.

Hof van assisen van Limburg.

In de zitting van dinsdag heeft het Hof een einde gemaakt aan de zaak van den genaamden Magis, beschuldigd van doodslag.

Magis is veroordeeld tot vijf jaren gevang. Woensdag heeft het Hof zich bezig gehouden met de zaak van Hendrik Vanderzande, dienstknecht en jachtwachter, oud 45 jaren, geboren te Kerniel en woonachtig te Jessoren, beschuldigd van moord op de personen van 1° Sybilla Spalman, zijne echtgenote, 2° Maria Spalman, zijne schoonzuster, 3° Hubert Vanderzande, zijn zoon, oud 14 jaren.

De zitting van gisteren is geheel besteed aan het afhooren der getuigen. Vanderzande doet de volledigste bekentenissen en toont niet den minsten spijt over zijne afschuwelijke misdaden.

Het verhoor der getuigen is heden voortgezet. Wij zullen op deze zaak toekomend zaterdag meer breedvoerig terug komen.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 340 paarden, 199 hoornbeesten, 203 schapen, 211 vette varkens en 1199 magere varkens.

Sterfgevallen.

Zooals wij gemeld hebben is Mgr Labis, bisschop van Doornik, zaterdag 16 dezer, ten 9 1/2 ure 's avonds overleden, in den ouderdom van 81 jaren en in het 37 van zijn bisschopschap.

Mgr Labis was den 2 juni 1792 te Warcoing geboren. Den 6 april tot bisschop van Doornik benoemd, werd hij den 10 mei daaropvolgende gewijd.

Hij was huisprelaat van den Paus en hulpbisschop van den pauselijken Stoel. Hij nam een werkzaam deel aan al de akten, welke de krachtadigheid en de vruchtbaarheid van het christendom in België aantoonen.

De overbrenging der katholieke universiteit naar Leuven, in 1833, de herinrichting der seminariën, de inrichting van scholen en andere onderwijsinstellingen, enz., aan dit alles nam Mgr Labis een groot deel. In ieder geval, was hij de trouwe verdediger van het onderwijs der Roomsche katholieke Kerk.

De groote diensten welke hij aan den godsdienst en aan de bevolking, die 37 jaren aan zijne zorg was toevertrouwd bewezen heeft, zeggen genoeg hoezeer zijn aandenken bij de katholieken van België, en vooral in het bisdom Doornik, zal in zegening blijven.

Het lijk van Mgr Labis is dinsdag avond van het gebucht La Tombe, waar hij den geest gegeven heeft, naar de kapel van het bisdom overgebracht geworden, waar het voor de eerbewijzingen der geloovigen is ten toon gesteld.

M. J.-L. Cousturier, voorzitter bij het Hof van beroep van Luik, is verleden dinsdag bijna schielijk overleden, in den ouderdom van 68 jaren. M. Cousturier was geboren te Maastricht. In

1831 werd hij rechter te Hasselt benoemd; eenige jaren later werd hij geroepen tot het ambt van instructie-rechter te Tongeren en daarna verheven tot de plaats van onder-voorzitter. Den 8 april 1857 werd hij geroepen tot het ambt van raadsheer bij het Hof van Luik en seiert twee jaren bekleedde hij den zetel van voorzitter. Hij was ridder van het Leopoldsorde.

Binnenland.

Men schrijft uit Brussel, 18 november:

De minister van oorlog heeft besloten dat de milicianen, substituanten en plaatsvervangers der klas van 1865 van nu af vrijwillige verbintenissen met premie mogen aangaan, welke beginnen te loopen met 1 april 1873, en dat zij onmiddellijk kunnen gestuurd worden als zij het verlangen, naar de regimenten die zij zullen verkiezen, als zij geene 40 jaar ten volle oud zijn. Voor deze verbintenissen zullen de vrijwilligers eene premie van 1300 fr. bekomen en als zij in 't vervolg eene 2° verbintenis aangaan, zullen zij recht hebben op een jaarlijks en levenslang pensioen van 200 fr. Deze maatregel is door den minister genomen, in de hoop om het getal vrijwilligers met premie te verhoogen, bij middel van welke het departement van oorlog, gelijk men weet, plaatsvervangers aan de milicianen verschafft, die zulks vragen, ten prijze van 1600 fr.

— Men schrijft uit Brussel:

Er zijn zekere onnauwkeurigheden medegedeeld geworden over de valsche bankbiljetten van 100 fr. der nationale Bank, welke te Brussel in omloop zijn gebracht.

Een biljet, welk voor ons ligt, zegt de *Echo du Parlement*, laat ons toe onze eerste inlichtingen te wijzigen. Het nummer welk zich te midden van het biljet bevindt, is 0356015. De letters en nummers van den kontrol, die zich langs weerskanten beneden en boven het biljet bevinden, zijn M. 16 n. 015. Zij dragen den datum van 30 maart 1869; de inetsing is zeer grof en een eenvoudig onderzoek is voldoende om het bedrog te ontdekken. Zooals reeds gezegd is hebben zij eene groenachtige kleur en het papier is grijs- en olieachtig.

Het signalement van den vervalscher, door de politie aangeduid, is hetgeene eens mans van 25 tot 30 jaren. Hij is klein van gestalte, heeft zwarte haren en draagt kleine knevels. Hij spreekt Fransch met een Duitschen tongval. De politie is op het spoor van personen, die met kennis van zaken, zouden deel genomen hebben aan de uitgifte der valsche bankbiljetten.

Er is eene belooiming van 1000 fr. uitgelooft, zoowel aan dengene die den vervalscher zou aanhouden, of aan dengene die inlichtingen zou kunnen geven, om zijne aanhouding te bewerkstelligen.

Een klein getal biljetten zijn in België uitgegeven geworden; geen enkel biljet, komende uit den vreemde, is aan de Bank aangeboden.

De Bank heeft er slechts een 30tal ontvangen. De uitgifte schijnt plaats gehad te hebben te Brussel, Luik, Verviers en Namen.

— De fortuin komt dikwijls onverwacht. M. Lefevre, wonende op de Kiekenmarkt te Brussel, heeft dit dezer dagen ondervonden. Hij had aan eenen zijner vrienden te Parijs eenige coupons gezonden der leening van Parijs. Deze antwoordde onmiddellijk dat, als hij de obligatiën bezat, waarvan hij de coupons gezonden heeft, hij de premie van 150,000 fr. gewonnen had. M. Lefevre bezat inderdaad de prijswinnende obligatie en heeft ook reeds de premie ontvangen.

— Men meldt de volgende anekdoot, waarvan een jager van Brussel de held is geweest.

De heer X... — niemand genoemd is niemand geblameerd had aan zijne vrouw gezworen dat hij eenen haas zou aangebracht hebben, welke hij zelve zou geschoten hebben.

Maar de mensch mikt, God beschikt en de keukenmeisjes maken het gereed! De heer X... zag zelfs de schaduw niet van eenen haas op gansch zijnen weg.

Nogtans kon hij niet zonder het beloofde wild te huis komen. Wat nu gedaan?

De heer X... koopt een levenden haas van eenen wildstrooper, en om zooveel mogelijk aan zijn woord getrouw te blijven, doet hij hem eene koord om den hals en bindt hem aan eenen boom, ten einde hem alzoo dood te schieten.

Pif! poef! paf! en het schot gaat af. De haas valt spartelend op den grond... Ah! ja wel! morgen brengen! Onze dappere jager had de koord overgeschoten en den haas liep over de velden weg als of de duivel er met stokken hadde achter gezeten.

Onze Nemrod kwam dus zonder wild naar huis, en had zelfs den moed niet om zijn avontuur voor een zijner vrienden te verbergen, die zich ghaast heeft ze over te brieven.

« — Hoe heet gij? — vroeg een ambtenaar, bij de volkstelling van 1772, aan een oud zee-man.

» — Jan Hop.
» — Hoe oud?
» — Vijf en zestig jaren.
» — Van welke nationaliteit?
» — Wat belijft?
» — Wat zijt gij, Hollander, Belg, Franschman of iets anders?

» — Dat zou ik, mijnheer, wel eens willen vragen, want ik heb het zelf nooit geweten.

» — Hoe komt dat?

» — Wel — zegde de oude Janmaat — mijn vader was een Hollander en mijne moeder een Vlaamsche, maar ik ben geboren op een deensch schip dat onder engelsche vlag in turksche wateren voer. Als mijnheer mij nu het plezier eens zou willen doen, van te zeggen wat ik ben, dan weet mijn vrouw het meteen, want Trien heeft alzoo dikwijls gezegd:

» — Jan, gij zijt een beste kerel, maar ik weet niet of ik een Turk aan u getrouwd heb, of een man van andere nationalisatie.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

OPENBARE GEBEDEN.

Over de openbare gebeden, welke verleden zondag door geheel Frankrijk plaats hadden, ontvangen wij de volgende bijzonderheden uit Versailles.

Reeds vroeg in den morgen, was eene talrijke menigte op het plein van het paleis tegenwoordig, die trachtte in de kapel binnen te dringen, hoewel de mis eerst des middags zou beginnen.

Onder de mis bekleedde M. Grévy, voorzitter der Nationale Vergadering den eersten stoel rechts, bij het binnentreden der koor, terwijl M. Thiers, dien der linkerzij innam.

De ondervoorzitters der Kamer, de kwesters, de geheimschrijvers en een groot aantal afgevaardigden, waarvan er velen opzettelijk uit Parijs gekomen waren, hadden in de koor plaats genomen.

Achter de voorzitter der republiek zaten de ministers met hunne sekretarissen-generaal, de prefekt van Seine-et-Oise, de voorzitter en de leden der rechtbank, de prokureur der republiek, de maire, de bevelhebber-generaal van het departement, vele generaals en talrijke opperofficieren van het leger.

Mgr de bisschop van Versailles trad ten half twaalf de kapel binnen. Na de gebruikelijke plechtigheden aan den ingang van den tempel, sprak Z. H. van op het altaar eene diepgevoelde redevoering uit.

De goddelijke dienst begon met het *Veni Creator* en eindigde met den pauselijken zegen, opgevolgd door een plechtig lof.

De omhaling ten voordeele der Elzassers-Lotharingers bracht 3,200 fr. op.

Italië.

HOE HET IN NAPELS GAAT.

In de *Grensbaten* wordt geen plezierig tooneel opgehangen van den toestand van Napels en zijne omstreken. « Zuidelijk Italië, » zegt de schrijver, « is een groot roovershof; niet alle de bergen van het land, maar de groote steden zijn er vol van. »

De hoogere ambtenaars van de steden zijn thans over het algemeen eerlijke lieden, maar hunne ondergeschikten vormen een soort van *comorra*, wier doel is te plunderen. Bij de standplaatsen der buurrijtuigen zijn lieden, die onder allerhande voorwendsels geld afpersen als men een rijtuig noodig heeft; in alle openbare eethuizen en schouwburgen zijn een groot getal dieven, die uitmuntende zaken doen, en die op zeer vriendschappelijken voet staan met de gendarmen en de politie.

Dieren zijn gestationeerd op de pleinen, markten en de meest bezochte straten; in de hotels hebben zij hunne relatien met de bedienden en in de haven met de ambtenaars der inkomende rechten.

Bijna al de wachters aan de waterzij behooren tot deze *comorra*, en het is eene uitzondering als van de bagages, die zij naar het tolkantoor brengen, niet 20 pct. wordt gestolen.

Op dit oogenblik bedraagt in de provincie Barilicata, de som uitgelooft voor van roovers, 86 duizend fr.: 23 duizend fr. zijn uitgelooft voor het gevangen nemen van Capucino, 21 duizend voor Alfano en eene kleinere som voor eene vrouw genaamd Parente.

Manzi, die nu ontsnapt is, bedreef 120 moorden; toch vond de jury hem slechts schuldig met verzachtende omstandigheden.